

Nederlandse Vereniging
voor Medisch Onderwijs

(Brom)fietzen aan
de hand meevoeren
Zet uw motor uit
Algemene Plaatselijke
Verordening art. 2.23

NVMO CONGRES 2016
17-18 NOVEMBER EGMOND AAN ZEE

BELANGRIJKE DATA

woensdag 20 april 2016

Uiterste inleverdatum abstracts voor papers, posters, symposia, workshops, rondetafelsessies

Donderdag 29 september 2016

Uiterste annuleringsdatum met restitutie

Donderdag 29 september 2016

Uiterste inschrijvingsdatum voor congres tegen het tarief vermeld in deze folder
Bij inschrijving na deze datum wordt een toeslag van 50 euro in rekening gebracht

Donderdag 17 en vrijdag 18 november 2016

Hotel Zuiderduin, Egmond aan Zee

INHOUD

NVMO CONGRES 2016

Voorwoord NVMO 2016	04
Thema en hoofdlezingen	06
- keynote sprekers + pannelleden	08
Welke congresonderdelen kunt u verwachten?	12
Preconference workshops 2016	14
Inschrijven congres	18
Nadere informatie over Congresbijdragen	22
Voorbeeld abstract paper	25
Over de NVMO	27
Organisatie	30

Al in 1972 had de Nederlandse Vereniging voor Medisch Onderwijs (NVMO) een heldere missie: *“De NVMO beoogt een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de opleidingen in de gezondheidszorg door het bevorderen van onderzoek en ontwikkeling van onderwijs. De NVMO wil zich voorts, als een ongebonden organisatie uit het onderwijsveld, kritisch opbouwend opstellen ten aanzien van de politiek-maatschappelijke ontwikkelingen die het onderwijs in de gezondheidszorg beïnvloeden.”* Een groot deel van deze missie is ook in 2016 actueel. Nog steeds richt de NVMO zich als vereniging op de academische/wetenschappelijke basis voor het ontwikkelen, uitvoeren, evalueren en begrijpen van het medisch onderwijs en opleidingen: evidence-based education. Daarmee is de vereniging voor professionals voor wie medisch onderwijs en opleiden kerntaken zijn en die voor de uitvoering van die taken verdieping zoeken, een plek waar zij zich thuis voelen.

Het kritisch opbouwend opstellen ten aanzien van de politiek-maatschappelijke ontwikkelingen die het onderwijs in de gezondheidszorg beïnvloeden, is anno 2016 geen

hoofdactiviteit van de vereniging. De NVMO is een ledenorganisatie te noemen, een platform of een kennisnetwerk. Een belangenbehartigingsorganisatie is de vereniging niet. Toch sluit de NVMO de ogen niet voor de ontwikkelingen in de politiek en de maatschappij. Discussie wordt juist gestimuleerd. Dit komt vooral tot uiting in het thema van het NVMO congres 2016 op 17 en 18 november in Hotel Zuiderduin in Egmond aan Zee: **Opleiden voor de zorg van de toekomst.**

Tijdens het congres zal er in de plenaire en parallelle sessies veel aandacht worden besteed aan de ontwikkelingen in de zorg en de invloed daarvan op het medisch onderwijs en opleiden. Daarover leest u op de volgende pagina's meer. Het congres biedt naast deze rode draad een platform voor het presenteren en bediscussiëren van alle ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en opleidingen binnen de gezondheidszorg in Nederland en Vlaanderen. Het bestuur en de congrescommissie nemen in 2016 veel interactieve en verdiepende sessies op in het programma. Het indienen van abstracts over onderzoekstheorieën en -methoden wordt in 2016 nadrukkelijk gestimuleerd.

Ook keren de preconference workshops terug. In bijeenkomsten van één of twee dagdelen krijgen de deelnemers de kans om nieuwe vaardigheden te leren en/of zich te verdiepen in een specifiek onderwerp. De workshops zullen vooral worden georganiseerd door de werkgroepen van de NVMO. De locatie maakt dat we deze preconference workshops en voorovernachting laagdrempelig kunnen aanbieden. Meer informatie over de onderwerpen van de preconference workshops vindt u verderop in deze brochure en op de website van de NVMO.

Naast de prijzen voor de beste wetenschappelijke paper, de beste paper en de beste poster werden er op initiatief van het bestuur van de NVMO nog twee bijzondere prijzen ingesteld, één voor beste onderwijsinnovatie en één voor beste proefschrift. Deze prijzen worden om het jaar uitgereikt. In 2016 zal de prijs voor het beste proefschrift worden uitgereikt. De genomineerden zullen in de parallele sessies een promovendilezing houden.

Met dit programma blijft de NVMO trouw aan de missie van 1972, maar hoopt vooral de deelnemers van 2016 veel nieuwe inzichten, discussie en inspiratie te bieden, zodat ook zij klaar zijn voor de zorg van de toekomst. We verwelkomen u graag in Egmond en Zee!

Prof. dr. Fedde Scheele, Voorzitter NVMO

Prof. dr. Rien de Vos & dr. Tobias Boerboom,
Hoofdorganisatoren 2016, AMC

THEMA EN HOOFDLEZINGEN NVMO 2016

‘Opleiden voor de zorg van de toekomst’ is het centrale thema van het NVMO congres 2016.

De zorg is aan het veranderen. Van ziekte naar gezondheid, van zorginstelling naar de eerste lijn, van zorgverleners naar zorgnetwerken, van beddentekort naar leegstand in ziekenhuizen, van doelmatige naar een door waarden gedreven zorg, van aanbodgestuurd naar relatiegedreven; een paradigmashift is gaande. We zijn beland in een tijdperk van verandering. Een tijdperk waarin we staan voor nieuwe koersen, keuzen en kansen. Veranderingen in het medisch onderwijs en de opleiding zijn onontkoombaar. Deze veranderingen gaan we omarmen, want onderwijs is in deze transitie misschien wel het meest krachtige instrument voor het toekomstbestendig maken van de zorg in Nederland.

“Welke veranderingen zullen we dan zien in de zorg?” is de vraag die Thomas Plochg, directeur van de NPHF Federatie voor Gezondheid, in zijn hoofdlesing samen met de deelnemers wil beantwoorden. In deze interactieve sessie zal hij ook exploreren wat deze toekomst zal betekenen voor

de eisen die gesteld worden aan zorgprofessionals. Helen Bevan van de English National Health Service zal in haar prikkelende hoofdlesing de deelnemers gidsen door deze veranderingen. Zij is als geen ander in staat om alle betrokkenen te motiveren om – soms als een rebel – leiderschap te tonen in het tijdperk van transitie. Dit doet ze door haar expertise op gebied van grote veranderingen in de zorg te vertalen naar praktische stappen en uitkomsten.

De zorg van de toekomst zal in toenemende mate vragen om optimaal functionerende zorgteams. Wanneer is er echter sprake van collectieve (in)competentie? Lorelei Lingard van de Western University Canada zal in haar hoofdlesing met behulp van de laatste inzichten op gebied van (medisch) onderwijskundig onderzoek naar communicatie en samenwerking de deelnemers nieuwe inzichten bieden op het gebied van het opleiden van teams in de zorg.

Ruben van Zwieten is predikant in Amsterdam, ondernemer en initiator van de Stichting Zingeving Zuidas. In zijn hoofdlesing zal hij zich richten op de rol van waarden in

een tijdperk van transitie. Aan welke waarden moeten we binnen (onderwijs en opleiden voor) de zorg vast blijven houden en welke waarden moeten we durven loslaten?

In de parallele sessies wordt veel ruimte geboden om verder te discussiëren over het thema en de hoofdlezingen. Door sessies met (wetenschappelijke) papers, posters, workshops, rondetafelsessies, symposia en debatten biedt het NVMO congres een inspirerende omgeving voor het uitwisselen van innovaties en onderzoeksresultaten op het gebied van medisch onderwijs.

Wij beloven dat u na dit congres geïnspireerd de uitdagingen van de toekomst van de zorg aan kunt gaan!

Keynote sprekers

Thomas Plochg | Thomas Plochg studeerde Beleid en Management aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam (1997) en promoveerde in het gezondheidszorgonderzoek aan de Universiteit van Amsterdam (2006). Momenteel combineert hij twee banen. Allereerst is hij directeur van de NPHF Federatie voor Gezondheid. Daarnaast is hij als Universitair Docent verbonden aan de afdeling Sociale Geneeskunde van het AMC. Zowel in zijn beleidswerk als in zijn onderzoek staat de toekomstbestendige inrichting van het Nederlandse zorgstelsel centraal, in bijzonder de zorgprofessional van de 21^e eeuw.

Helen Bevan | Helen Bevan has been a leader of large scale change in the English National Health Service for more than 20 years. Helen has been at the forefront of many NHS improvement initiatives that have made a difference for thousands of patients ever since. In 2010, Helen's team launched a call to action, utilising social movement leadership principles, which contributed to a 51% reduction in prescribing of antipsychotic drugs to people with dementia across the country. Helen initiated NHS Change Day, in partnership with a group of young clinical and managerial leaders in 2012. Helen also conceived The School for Health and Care Radicals, which is currently included in "Britain's 50 new radicals" list sponsored by The Observer. Helen Bevan is acknowledged globally for her expertise in large scale change and ability to translate it into practical action and deliver outcomes. She provides advice, guidance and training on transformational change to leaders of health and care systems across the world.

Lorelei Lingard | Lorelei Lingard is an internationally recognized researcher in the study of communication and collaboration on healthcare teams. She has a PhD in Rhetoric (1998) from Simon Fraser University. She is a tenured Professor in the Department of Medicine and the Director of the Centre for Education Research & Innovation at the Schulich School of Medicine & Dentistry, at Western University. For almost 20 years, Dr. Lingard has studied the communication practices of clinical teams, in order to support evidence-based educational initiatives to promote areas of strength and address areas of need. In 2014, she was appointed a fellow of the Canadian Academy of Health Sciences, in recognition of the impact of her work.

Ruben van Zwieten | Ruben van Zwieten is de predikant en initiator van de Stichting Zingeving Zuidas in Amsterdam. Ruben werd op 15 juli 1983 geboren in Ermelo. Na het gymnasium besloot hij het op de studie Theologie te wagen in Leiden en in zijn tweede jaar is hij er Rechten naast gaan studeren. Halverwege zijn studententijd legde hij zijn studies neer om een jaar full time de president te mogen zijn van zijn studentenvereniging Minerva.

Begin 2012 verscheen zijn eerste boek dat hij schreef met zijn collega Ad van Nieuwpoort: "De Bijbel op de Zuidas". Hij is lid van de Monitoring Commissie Code Banken en door het NRC Handelsblad en de Volkskrant is Ruben uitgeroepen tot één van de 10 beloftes voor de komende 10 jaar. De Nieuwe Poort, een huis voor ontmoeting en inspiratie op de Amsterdamse Zuidas, werd in 2013 opgericht door predikant-ondernemer Ruben van Zwieten en is een voortzetting van Zingeving Zuidas.

Panelleden debat | De belangrijke Adviescommissie Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen adviseert de minister van VWS over de vernieuwingen en verbeteringen van beroepen en opleidingen in de zorg. De commissie trekt ook op met het Zorgpact (onder aansturing van Doekle Terpstra) vanwege de samenwerking tussen zorg- en onderwijsinstellingen en gemeenten. Het doel van de commissie is om een nieuw continuüm van bekwaamheden en opleidingscontinuüm voor de hele zorg te ontwikkelen. In het eerste advies **“Naar nieuwe zorg en zorgberoepen: de contouren”** (2015) is nadrukkelijk ook afstand genomen van de WHO-definitie van gezondheid, en is een nieuwe definitie als uitgangspunt genomen. “De gezondheidszorg is in de toekomst gericht op het bevorderen en herstellen van het zelfstandig functioneren van mensen in hun eigen leefomgeving. De eigen regie en veerkracht van het individu staan hierbij centraal.” Ook introduceerde de commissie een nieuw begrippenkader, met termen als voorzorg en de-escalatie. Medio 2016 verschijnt het tweede onderwijsadvies. Zijn deze twee rapporten een ingrijpende paradigmaverschuiving voor zorgopleidingen of verdwijnen ze in de la? Drie prominente inleiders geven hun visie op de twee rapporten en discussiëren met de zaal vanuit hun praktijkervaring (publieke gezondheid, academische zorg, eerste lijn, en publieke gezondheid).

Pauline Meurs | Pauline Meurs is hoogleraar bestuur in de gezondheidszorg aan de Erasmus Universiteit. Vanaf 1 februari 2013 tot 1 augustus 2014 was zij lid van de Onderzoeksraad voor Veiligheid en sinds 1 september 2014 is zij voorzitter van de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (Raad voor Volksgezondheid en Samenleving). Eerder was zij lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en bestuurder van het academisch ziekenhuis in Rotterdam, en voorzitter van ZonMw. Pauline Meurs was van 12 juni 2007 tot 15 januari 2013 ook Eerste Kamerlid voor de PvdA. In de Eerste Kamer hield zij zich onder meer bezig met volksgezondheid en het asiel- en migratiebeleid.

Margriet Schneider | Margriet Schneider is sinds 1 november 2015 voorzitter van de raad van bestuur van het UMC Utrecht. Zij is sinds 1991 als internist werkzaam in het UMC Utrecht en later ook als internist-infectioloog (1996). Margriet Schneider was sinds 2010 voorzitter van de divisie Interne Geneeskunde & Dermatologie van UMC Utrecht en opleider Interne Geneeskunde. Van 2004 tot 2010 vervulde zij de functie van divisievoorzitter en medisch manager van de divisie IC-Centrum. In 2011 is zij benoemd tot hoogleraar Interne Geneeskunde aan de Universiteit Utrecht.

Jos de Blok | Jos de Blok is directeur van Buurtzorg. Het door hem opgerichte Buurtzorg Nederland is een lokaal georganiseerde variant op de reguliere grote thuiszorgorganisaties. Vanaf 1981 werkte Jos de Blok als verpleegkundige in algemene ziekenhuizen, de psychiatrie en de verstandelijk gehandicaptensector. In 1987 ging hij aan de slag als wijkverpleegkundige. Na zes jaar verruilt hij dit werk voor leidinggevende functies. In 2007 richtte hij Buurtzorg Nederland op. Samen met Aart Pool schreef hij het boek Buurtzorg: menselijkheid boven bureaucratie (2011). Buurtzorg is een innovatieve thuiszorgorganisatie die met kleine teams, bestaande uit (wijk)verpleegkundigen en wijkziekenverzorgenden en weinig management, zorg thuis levert.

WELKE CONGRESONDERDELEN KUNT U VERWACHTEN?

Wetenschappelijke papers betreffen de presentatie van wetenschappelijk onderzoek, inclusief resultaten, gericht op een bijdrage aan de theorievorming. Na afloop is er discussie en gelegenheid tot vragenstellen door de toehoorders.

Papers betreffen presentaties van lokaal uitgevoerde onderwijsinitiatieven. Dit kunnen zowel (evaluatie-) onderzoek, goede praktijkvoorbeelden, nieuwe aanpakken of ideeën zijn. Ook hier is na afloop discussie en gelegenheid tot vragenstellen door de toehoorders.

Postersessies betreffen korte presentaties aan de hand van een poster, waarbij op een visueel aantrekkelijke manier een inzicht, een bevraging of een onderwijsrealisatie, voorgesteld wordt met als doel hierover een interessante uitwisseling met de toehoorders op gang te brengen.

Workshops hebben als doel samen met de deelnemers actief aan de slag te gaan rond een voor de praktijk relevant thema of onderzoekstheorie/-methode. Dit kan via rollenspel, opdrachten, discussies etc. Na afloop hebben de deelnemers een aantal concrete aanpakken/vaardigheden/methodieken bijgeleerd, waarmee ze in hun eigen praktijk aan de slag kunnen. Om de relevantie voor de lokale context te overstijgen, wordt een workshop bij voorkeur ingediend als een samenwerking vanuit meerdere instellingen.

“Inhoudelijk was er veel te beleven. Merendeels interessante plenaire lezingen, leuke workshops.”

Rondetafelsessies zijn gericht op de verdieping in een actueel (onderzoeks-)thema. Na een korte situering van dit thema (bv. aan de hand van een stelling) ligt de klemtoon op een uitwisseling met de deelnemers. Na afloop hebben zowel de organisatoren als de deelnemers nieuwe inzichten opgedaan. Om de relevantie voor de lokale context te overstijgen wordt een rondetafelsessie bij voorkeur ingediend als een samenwerking vanuit meerdere instellingen.

Symposia In de symposia licht een aantal sprekers een specifiek thema of probleem toe vanuit diverse perspectieven. Interactie met de aanwezigen is bij de symposia een wezenlijk onderdeel. Symposia worden uitsluitend in overleg met de congrescommissie georganiseerd.

Debatten In een debat poneert een aantal sprekers een stelling en lichten deze stelling toe vanuit het eigen perspectief. Deelnemers worden nadrukkelijk gestimuleerd om de discussie met de sprekers en elkaar aan te gaan. Een moderator draagt zorg voor een interessante uitwisseling van ideeën.

“Zeer leerzame sessies, goede sfeer onder de congresgangers”

PRECONFERENCE WORKSHOPS 2016

Wetenschapscommissie NVMO | De rol van leertheorieën bij onderzoek van onderwijs

Als onderzoeker binnen het medisch onderwijs domein staat het leren van studenten en professionals centraal. Over het leren zijn vele theorieën beschikbaar. Over de vraag wat die theorieën nu zijn, schreef Brian Hodges (Academic medicine, 2012): "Theory is like gravity: profoundly linked to our experience of life, but also more conceptual than material and therefore not directly visible."

Er zijn vele theorieën over leren en iedere theorie belicht weer een ander aspect van leren. De ene theorie houdt zich bezig met onbewuste leerprocessen, de andere legt nadruk op leren als actieve, bewuste activiteit. Geen enkele theorie is een alomvattend en afdoende betekenisstelsel. Veel onderzoekers worstelen vaak in het begin om een goed theoretisch denkkader op te zetten. Wat houdt dat dan in? Welke theorieën zijn er dan? Hoe pak ik dat aan?

In deze pre-conference workshop gaan we in op wat we verstaan onder een theorie, verschillende categorieën van leertheorieën, en hoe we deze kunnen gebruiken in het onderzoek van onderwijs.

De workshop is vooral ook praktisch: er wordt intensief en interactief gewerkt aan de hand van opdrachten en discussies om zo verschillende theorieën te verkennen en te koppelen aan onderzoek. Ook wordt aandacht besteed aan eigen opvattingen over leren en onderzoek doen en wat dat betekent voor het onderzoek naar leren en opleiden.

Wergroep Medische Vervolgopleidingen NVMO | Kwaliteitszorg in de vervolgopleiding: weg van het normatieve denken!

- *Aios: weer een vragenlijst over de opleiding? Die heb ik toch een jaar geleden ook al ingevuld? Wat moeten ze met al die enquêtes?*
- *Opleider: Dat verlangt de RGS nou eenmaal van ons, als we niet onze instrumenten op orde hebben krijgen we weer een aantekening, dat kost ons alleen maar meer tijd.*

Het denken over opleidingskwaliteit is binnen de medische vervolgopleidingen niet meer weg te denken. Echter is werken aan kwaliteit van opleiden er vaak op gericht niet door de onderkant te zakken waarbij de minimumnorm leidend is. De focus ligt hierin sterk op de externe visitatie, alsof het meer gaat om het halen van een examen dan om het verbeteren van de manier van werken/opleiden. Waar gaat het u om? Hoe gaat u om met visitatierapporten en hoe staan deze in relatie tot de interne en externe kwaliteitszorg?

Binnen de NVMO werkgroep medische vervolgopleidingen is dit regelmatig onderwerp van gesprek. Graag nemen we u mee in onze discussie en zijn we geïnteresseerd in uw kijk op de huidige kwaliteitszorg van opleiden binnen de medische vervolgopleiding. Tijdens de workshop zullen we gezamenlijk werken met de kwaliteitsindicatoren van Scherpier 2.0, waarbij er ruim tijd is om te reflecteren op uw eigen systeem van kwaliteitszorg opleiden. In hoeverre is uw kwaliteitszorgsysteem gericht op het voortdurend verbeteren van opleidingskwaliteit?

Spinoza opgenomen - zijn betekenis voor de medische opleiding en de praktijk NVMO 2016

Doel | Kennismaken met enkele centrale begrippen uit het werk van Spinoza en gezamenlijk met de deelnemers onderzoeken welke betekenis zijn filosofie kan hebben voor de conceptuele en praktische verdieping van reflectieve professionaliteit in de medische praktijk en opleiding.

Verwachtingen | De filosofie van Spinoza, die complex en tegelijk praktisch van aard is, vraagt tijd en geduld om stapsgewijs kennis van te nemen. De medische praktijk is eveneens complex en praktisch van aard. In het leggen van verbindingen tussen beide zal geen sprake zijn van een één op één relatie, met kant en klare oplossingen. Bovendien is één dag daarvoor wel erg kort. Ons plan is volgend jaar een vijfdaagse conferentie te houden en we presenteren op deze dag de belangrijkste onderwerpen daaruit. Verder is het zo dat de professionele achtergrond van de deelnemers gebruikt zal worden om zich Spinoza's begrippen eigen te maken; en omgekeerd zal Spinoza gebruikt worden voor reflectie over het eigen professionele en persoonlijke functioneren (het is in dit verband goed om te bedenken dat voor Spinoza denken, handelen en voelen één geheel is). Dit vraagt van de deelnemers openheid, nieuwsgierigheid en flexibiliteit: interesse om het in menig opzicht afwijkende denken van Spinoza tot zich te nemen, en eigen ervaringen te delen en kritisch tegen het licht te houden.

Werkwijze | Deze kan getypeerd worden als slow learning. We nemen een daglang de tijd om heen en weer te pendelen tussen drie bronnen: het denken van Spinoza, enkele richtinggevende concepten uit de integrale geneeskunde, en de ervaringen en casuïstiek van de deelnemers. Dit gebeurt door afwisselende inleidingen, groepsgesprekken en reflectieve dialoog met de deelnemers, herhalingen én geduld...

Onderwerpen | Joris Slaets: drie richtinggevende begrippen t.b.v. integrale medische zorg en opleiding:

Complexiteit. Waaruit bestaat die complexiteit. Hoe structureer / hanteer / overleef je complexiteit in de medische behandeling en opleiding?

Kwetsbaarheid van patiënt (en dokter / aios) Waaruit bestaat die kwetsbaarheid? Hoe daarmee rekening te houden in zorg en opleiding?

Welbevinden van de patiënt (en van de dokter / aios). Wat is welbevinden, hoe kom je daar achter bij de patiënt? En bij de aios of bij jezelf als dokter?

Hoe stimuleer je het meesterschap over deze drie zaken?

Jeroen Bartels inleiding Spinoza. De volgende begrippen kunnen aanbod komen, met tussen haakjes de mogelijke verbinding met de praktijk die we o.l.v. Leo Aukes zullen exploreren. Het kan zijn dat blijkt dat we dieper op sommige begrippen ingaan dan op andere.

- Zijn denken in zijn tijd
- Verhouding lichaam en geest: Descartes: scheiding lichaam en geest. Spinoza: de 'radicale eenheid lichaam en geest' (technische geneeskunde staat in de traditie van Descartes, integrale geneeskunde meer in die van Spinoza)
- Individu en omgeving, knooppunten in netwerk (aandacht voor de context van patiënt en dokter)
- Conatus: levensdrift en geluk (het welbevinden van de patiënt en de dokter zelf)
- Drie typen van kennen: Verbeelding, Rationeel, Intuïtie (rationeel en irrationeel denken bij patiënten, familie én dokters)
- Spinoza's realisme 'Het is zoals het is en niet zoals het zou moeten zijn' (omgaan met ziekte, beperkingen en handicaps)
- De affecten / aandoeningen / emoties (bij patiënt en dokter en hoe daarmee om te gaan)
- Tips van Spinoza: Recepten en remedies. De mens is geen rationeel maar een gepassioneerd wezen. Recepten, leefregels, goede bedoelingen. Werkt het?

Werkgroep Praktijk van het Medisch Onderwijs NVMO | Mens Achter de Patiënt

Patiënten klagen erover dat zij door artsen slechts als een verzameling symptomen worden gezien.

Liever willen zij dat er naar hen geluisterd wordt en dat er empathie en compassie wordt getoond door de behandelend zorgprofessional. In de praktijk blijkt dat er nog een discrepantie bestaat tussen de hoeveelheid empathie die de zorgprofessional denk te tonen en de hoeveelheid empathie die de patiënt ervaart. Om in de zorg van de toekomst deze discrepantie te verminderen of te laten verdwijnen moet er meer aandacht komen voor de mens achter de patiënt. Door studenten al in een vroeg stadium van de opleiding inzicht te geven in de impact van een ziekte op de rol als ouder, partner of werknemer. De studenten kunnen dan meteen kennis nemen van de (positieve én negatieve) invloed die ze later als zorgprofessional hebben op het ziekteproces van de patiënt. Dit zal de empathiediscrepantie verminderen.

Om deze doelen te bereiken is het korte maar intensieve onderwijsprogramma Mens Achter de Patiënt opgezet. Aan de hand van het programma "Mens Achter de Patiënt" leert de toekomstig zorgprofessional over de zorg, de patiënt en zichzelf.

Werkgroep Toetsing NVMO | Het schriftelijk toetsen van de vaardigheid in klinisch redeneren

Afgestudeerde artsen moeten klinisch kunnen redeneren. Al in de bachelorfase toetsen we deze vaardigheid met behulp van schriftelijke vragen, vaak multiple choice. Het maken van zulke vragen valt nog niet mee. Hoe voorkom je dat je naar losse feiten vraagt? Hoe zorg je dat studenten kennis moeten integreren om de vraag te kunnen beantwoorden? Hoe maak je een casus die meer is dan louter illustratief?

Wat is wenselijk en wat is haalbaar bij het gebruiken van “alternatieve” vraagvormen zoals Comprehensive Integrative Puzzles en Extended Matching-vragen?

Met deze en nog meer vragen gaan we in de workshop aan de slag. Aan het eind van de workshop heeft u een aantal geschikte (voorbeeld)vragen en/of heeft u uw eigen meegenomen vragen geperfectioneerd.

Pre conference Professional Performance

Het AMC / UM onderzoeksconsortium Professional Performance bestaat 5 jaar. Deze NVMO Preconference geeft u de gelegenheid in een interactief programma met workshops, masterclass, debat en reflectie met ons stil te staan bij 5 jaar professional performance onderzoek en praktijk. Prof dr Kiki Lombarts licht de resultaten en actuele uitdagingen van deze eerste 5 jaar toe aan de hand van de 12 P's van professional performance. Ook is er ruim aandacht voor de 3 high performance pijlers excellentie, rekenschap en medemenselijkheid. Daarnaast staan in een viertal toekomstgerichte workshops de volgende onderwerpen centraal: 1) het welzijn van artsen, 2) het opleidingsklimaat, 3) kwaliteitszorg & programmatische evalueren en 4) van feedback tot verbeteractie. U krijgt volop de gelegenheid om samen met andere deelnemers de vragen vanuit u eigen organisatie op gebied van Professional Performance te verkennen. U krijgt mogelijkheden aangereikt om op een betekenisvolle manier het werken aan (onderzoek van) de kwaliteit van zorg en opleiden. Accreditatie voor deze conferentie is aangevraagd.

Meer informatie over de preconference workshops en de inschrijfprocedure zal worden geplaatst op de website www.nvmo.nl.

INSCHRIJVEN CONGRES

Inschrijving voor het congres is uitsluitend mogelijk via de website van de NVMO: www.nvmo.nl

Uw inschrijving is pas definitief na registratie én ontvangst van het verschuldigde inschrijfgeld. Inschrijving voor het congres geeft recht op het bijwonen van voordrachten, lunches en borrel. **Bij inschrijving na 29 september 2016 geldt een toeslag van € 50. Vanaf 30 september 2016 kan de betaling alleen geschieden via een automatische incasso en niet meer via factuur.**

Voor 'niet-leden die lid willen worden' is het lidmaatschap voor het verenigingsjaar (van 1 september 2016 tot 1 september 2017) inbegrepen (normaal € 85, voor studenten € 30), inclusief online toegang tot het tijdschrift Perspectives on Medical Education (verschijnt 6 keer per jaar).

NB: Ook als u een abstract instuurt, dient u zich via de website in te schrijven voor het congres én de congreskosten te betalen.

Annulering

Bij annulering van uw congresregistratie op uiterlijk **29 september 2016** zal het reeds ontvangen inschrijfgeld na aftrek van € 30 administratiekosten worden teruggeboekt. **Na 29 september 2016** is de inschrijving echter bindend en wordt bij annulering het inschrijfgeld niet teruggegeven. In dat geval kan eventueel wel een plaatsvervanger worden aangemeld.

Congresaccommodatie

Het congres vindt plaats in Hotel Zuiderduin in Egmond aan Zee en is zowel met uw eigen vervoer (er is voldoende parkeer-gelegenheid) als met het openbaar vervoer bereikbaar. Een routebeschrijving kunt u vinden op: www.zuiderduin.nl.

Op donderdagmorgen en op vrijdagmiddag - bij aanvang en na afloop van het congres - wordt busvervoer van en naar station Alkmaar verzorgd. Bij de inschrijving kunt u aangeven of u hiervan gebruik wilt maken.

De inschrijvingskosten voor het congres worden in onderstaande tabel aangegeven:

	A	B	C
2 dagen congres incl. overnachting 1 persoonskamer	€ 350	€ 430	€ 420
2 dagen congres incl. overnachting 2 persoonskamer	€ 320	€ 400	€ 390
2 dagen congres zonder overnachting	€ 260	€ 340	€ 330
Congres alleen donderdag (17 november)	€ 200	€ 280	€ 270
Congres alleen vrijdag (18 november)	€ 160	€ 240	€ 230
Voorovernachting 16 op 17 november	€ 45	€ 45	€ 45
Diner donderdag (17 november)	€ 40	€ 40	€ 40

A: student/AIO/lid NVMO

B: niet leden NVMO

C: congres + lidmaatschap NVMO

U kunt informatie vinden betreffende de overnachtingsmogelijkheden op de website: www.nvmo.nl

NADERE INFORMATIE OVER CONGRESBIJDRAGEN

.....

De NVMO hecht veel belang aan goede beschrijvingen van onderzoek, nieuwe ideeën, plannen en praktijkervaringen met vernieuwingen binnen onderwijs en opleiding in de gezondheidszorg. Het delen van ideeën, praktische 'hoe-doe-je-dat?'-tips, suggesties, voorbeelden, ervaringen... passen bij uitstek binnen het NVMO Congres. U wordt van harte uitgenodigd uw bevindingen, ervaringen of vragen op het gebied van onderwijs en opleiding in de gezondheidszorg aan de orde te stellen op dit congres. Abstracts kunnen worden ingediend voor *wetenschappelijke papers*, overige *papers*, *posters*, *workshops*, *rondetafelsessies* en *symposia*.

De uiterste datum voor het indienen van een abstract voor wetenschappelijke papers was **16 februari 2016** en voor de overige categorieën is de deadline **20 april 2016**. Abstracts kunnen uitsluitend worden ingediend via de NVMO website (www.nvmo.nl).

Na het insturen van uw abstract krijgt u een automatische ontvangstbevestiging. Mocht dit onverhoopt niet het geval zijn, wilt u dan contact opnemen met het congressecretariaat (NVMO@congresservice.nl).

De congresinformatie, het programma en de abstracts zullen in het najaar via een app en een downloadbare PDF raadpleegbaar zijn.

Voor alle abstracts geldt de volgende omvang: lengte van de titel is maximaal 200 karakters, de tekst bevat maximaal 425 woorden. Tabellen en illustraties maken geen onderdeel uit van het abstract.

Wetenschappelijke papers

Primaire kenmerken van wetenschappelijke papers zijn inbedding in en bijdrage aan theorievorming en/of -toetsing en algemene geldigheid, dat wil zeggen de lokale situatie overstijgend. Daarnaast zijn de probleemstelling en onderzoeksvraag duidelijk geformuleerd, is het onderzoek methodologisch correct opgezet en uitgevoerd, en volgen de conclusies uit de gevonden resultaten. In de discussie worden de resultaten en conclusies kritisch beschouwd in het licht van het theoretische kader. Reviews, literatuurstudies, zowel kwantitatief als kwalitatief onderzoek dat aan deze voorwaarden voldoet, kunnen worden geaccepteerd als wetenschappelijke papers. De spreektijd is 10 minuten, gevolgd door 5 minuten discussie.

Review vindt plaats door de Wetenschapscommissie van de NVMO (tenminste 2 beoordelaars per abstract).

Op basis van deze beoordelingen zal worden beslist of het abstract als wetenschappelijke paper wordt aangemerkt.

Abstracts voor wetenschappelijke papers dienen gestructureerd te zijn aan de hand van de volgende subkoppen:

- Probleemstelling (incl. theoretische achtergrond en onderzoeksvraag/vragen)
- Methode
- Resultaten (en conclusie)
- Discussie (beschouwing van resultaten en conclusie in het kader van de theorie)
- Maximaal 2 literatuurverwijzingen
- Trefwoorden

Papers

Bijdragen binnen deze categorie hebben betrekking op het brede terrein van onderwijs of opleiding en kunnen bijvoorbeeld evaluaties van lokale ontwikkelingen of beschrijvingen en innovaties van de onderwijspraktijk betreffen. Net als bij wetenschappelijke papers dient de probleemstelling helder te zijn, moet indien sprake is van onderzoek de juiste methode zijn toegepast en dienen de conclusies aan te sluiten bij de gevonden resultaten. In het abstract onderdeel 'Discussie' ligt de nadruk op de implicaties voor de onderwijs- of opleidingspraktijk. De spreektijd is 10 minuten, gevolgd door 5 minuten discussie. De abstracts voor de papersessies worden beoordeeld via een peer-review proces (tenminste 2 beoordelaars per abstract). Abstracts voor deze categorie dienen gestructureerd te zijn aan de hand van de volgende subkoppen:

- Probleemstelling/achtergrond
- Methode/opzet
- Resultaten
- Discussie (implicaties voor de praktijk)
- Maximaal 2 literatuurverwijzingen
- Trefwoorden

NADERE INFORMATIE OVER CONGRESBIJDRAGEN

Posters

Presentaties van zowel afgerond als lopend onderzoek kunnen als poster worden ingediend, maar eveneens kunnen posters een weergave zijn van ontwikkelingen of beschouwingen op onderwijs- en opleidingsgebied. Globaal gesproken worden voor de inhoud van de posters dezelfde voorwaarden aangehouden als bij de papers. De posters worden zo veel mogelijk thematisch geordend en zowel presentatoren als publiek zijn actief betrokken bij deze sessies. Nadat de posters eerst bekeken zijn door de deelnemers, geeft de indiener - staand naast de eigen poster en zonder audiovisuele middelen - een toelichting van maximaal 2 minuten. Hierna vindt onder leiding van de voorzitter een discussie plaats van maximaal 5 minuten. Voor de verdere duur van het congres worden de posters tentoongesteld. De abstracts voor de postersessie worden beoordeeld via een peer-review proces (tenminste 2 beoordelaars per abstract).

Abstracts voor posterpresentaties dienen gestructureerd te zijn aan de hand van de volgende subkoppen:

- Probleemstelling/achtergrond
- Methode/opzet
- Resultaten/ervaringen
- Discussie (implicaties voor de praktijk)
- Maximaal 2 literatuurverwijzingen
- Trefwoorden

Workshops

In de beschrijving van een workshop moet worden aangegeven wat het doel is van de workshop, wat de doelgroep is, wat er in de workshop gebeurt, welke werkvormen ingezet worden en wat de te verwachten opbrengst is voor de deelnemers. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat er interactieve werkvormen worden gebruikt waarbij de deelnemers een actieve rol spelen. De workshop dient de 'lokale situatie' te overstijgen en wordt bij voorkeur vanuit meerdere instituten georganiseerd. De congrescommissie selecteert op inhoud, vorm en kwaliteit. In 2016 wordt het organiseren van workshops over onderzoekstheorieën en -methoden nadrukkelijk gestimuleerd door de congrescommissie. Duur van een workshop is 75 minuten. Auteurs moeten samen

met het abstract reeds een uitgewerkt draaiboek met het verloop van de workshop indienen. De voorwaarden waaraan het draaiboek moet voldoen, kunt u vinden op www.nvmo.nl. Op het moment van indienen van het abstract mailt u het draaiboek met als titel de naam van de auteur en kernwoorden (bijvoorbeeld: Janssens_digitiaal portfolio) naar NVMO@congresservice.nl. U krijgt een bevestiging voor ontvangst. Abstracts voor een workshop dienen gestructureerd te zijn aan de hand van de volgende subkoppen:

- Thema
- Doel
- Doelgroep
- Opzet workshop: activiteiten, opbrengst
- Maximum aantal deelnemers
- Trefwoorden

Rondetafelsessies

In de beschrijving van een rondetafelsessie moet duidelijk het doel van de sessie, de doelgroep, de aanpak en de opbrengst voor de deelnemers worden aangegeven. De rondetafelsessie dient de 'lokale situatie' te overstijgen en wordt bij voorkeur vanuit meerdere instituten georganiseerd. De congrescommissie selecteert op inhoud, vorm en kwaliteit. Duur van een rondetafelsessie is 75 minuten.

Auteurs moeten samen met het abstract reeds een uitgewerkt draaiboek met het verloop van de rondetafelsessie indienen.

De voorwaarden waaraan het draaiboek moet voldoen, kunt u vinden op www.nvmo.nl. Op het moment van indienen van het abstract mailt u het draaiboek met als titel de naam van de auteur en kernwoorden (bijvoorbeeld: Janssens_digitiaal portfolio) naar NVMO@congresservice.nl. U krijgt een bevestiging voor ontvangst.

Abstracts voor een rondetafelsessie dienen gestructureerd te zijn aan de hand van de volgende subkoppen:

- Thema
- Doel
- Doelgroep
- Opzet
- Maximum aantal deelnemers
- Trefwoorden

NADERE INFORMATIE OVER CONGRESBIJDRAGEN

Symposia

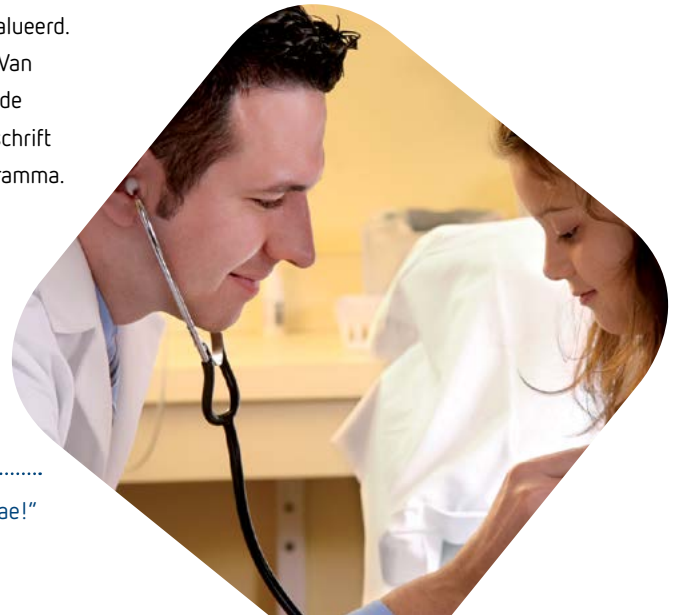
Symposia kunnen alleen ingediend worden in overleg met de congrescommissie.

Prijzen

De congrescommissie looft prijzen uit voor de beste congresbijdragen, te weten de prijs voor *Beste Wetenschappelijke Paper*, de prijs voor *Beste Paper* en de prijs voor *Beste Poster*.

De voordrachten van de wetenschappelijke papers, de papers en de posters zullen tijdens het congres door een speciaal in te stellen jury worden geëvalueerd.

De prijzen worden beschikbaar gesteld door uitgeverij Bohn Stafleu Van Loghum en uitgereikt op vrijdagmiddag 18 november. Dit jaar wordt de door het NVMO bestuur beschikbaar gestelde prijs voor Beste Proefschrift uitgereikt op een nog nader te bepalen moment in het congresprogramma.

Voorbeeld van abstract voor wetenschappelijk paper sessie

Titel: Continue professionele ontwikkeling van verpleegkundigen in verschillende loopbaanfasen: een biografische benadering

Auteurs: Pool IA, Poell RF, Cate ThJ ten, UMC Utrecht en Universiteit Tilburg

Probleemstelling/achtergrond

Verpleegkundigen werken in een snel veranderende omgeving. ‘Continuing professional development’ (CPD) speelt een cruciale rol in het waarborgen van o.a. kwaliteit van zorg. Binnen de mogelijkheden die zij hebben, creëren verpleegkundigen hun eigen leerweg. Zij geven actief betekenis en vorm aan de inrichting en intensiteit van hun leerprocessen en zorgen er voor dat hun leren aansluit op hun interesses en doelen. Deze kunnen veranderen gedurende een loopbaan. Levensloopsychologie laat zien dat werkmotieven beïnvloed worden door leeftijd. Dit kan verklaren waarom ouderen minder deelnemen aan formele leeractiviteiten en meer gebruik maken van informele leeractiviteiten. Weinig studies hebben vanuit een levensloopperspectief onderzocht welke CPD-strategieën verpleegkundigen in hun loopbaan hanteren. Het doel van deze studie is nagaan welke betekenis CPD heeft in het (werkende) leven van verpleegkundigen. Welke typen leeractiviteiten ondernemen ze, waarom, en wat zijn voor hen mijlpalen in hun ontwikkeling.

“Het is ieder jaar een feest om zoveel positieve geluiden te horen over werkers in het medisch onderwijs. Het blijft daardoor iedere keer prettig om er te zijn.”

Voorbeeld van abstract voor wetenschappelijk paper sessie

Methode/opzet

Kwalitatief onderzoek met (leer)biografische interviews. Biografisch onderzoek lijkt een bruikbare methode, omdat het (1) zich niet alleen richt op formele leeractiviteiten, maar ook andere typen leeractiviteiten, (2) het inzicht geeft in de relatie tussen de ervaringen, meningen en strategieën van individuen en hun sociale context en (3) verbinding maakt tussen verschillende domeinen in het leven: leven-werk-leren (Smilde 2009). Participanten zijn in totaal 21 verpleegkundigen in 3 leeftijdsgroepen (20-34 jaar, 35-49 jaar, 50-65 jaar) van academische en algemene ziekenhuizen.

Resultaten

De data laten de volgende thema's zien: (1) leermogelijkheden op afdeling, (2) proactief/reactief vormgeven aan leerbiografie, (3) weinig ontwikkelingsmijlpalen en (4) bijdrage belangrijke leermomenten aan identiteitsontwikkeling.

Discussie

Het onderzoek laat zien dat de wijze waarop verpleegkundigen CPD gebruiken in hun loopbaan divers is; een 'one-size-fits-all' model doet geen recht aan deze diversiteit. Inzicht in motieven van verpleegkundigen voor CPD kan beroepsverenigingen en werkgevers helpen om verpleegkundigen beter te ondersteunen in hun professionele ontwikkeling gedurende verschillende loopbaanfasen.

"Inhoudelijk uitstekend, plenaire voordrachten hoge kwaliteit, voldoende gelegenheid om te netwerken op sociaal en vakgebied niveau."

De Nederlandse Vereniging voor Medisch Onderwijs - vereniging voor onderwijs en opleiding in Nederland en Vlaanderen. De NVMO is dé vereniging voor iedereen die betrokken is bij de ontwikkeling van onderwijs en opleidingen in de gezondheidszorg in Nederland en Vlaanderen in de meest ruime zin. De vereniging heeft naast leden uit de UMC's ook leden uit de Faculteiten Tandheelkunde en Diergeneeskunde alsook uit Hogescholen met opleidingen voor verpleegkunde, verloskunde en fysiotherapie.

Wat biedt de NVMO?

- Leden hebben online toegang tot het Engelstalige tijdschrift Perspectives on Medical Education (PME) (6 x per jaar).
- Leden hebben korting op het jaarlijkse, tweedaagse NVMO Congres.
- Leden hebben korting op het jaarlijkse congres van de Association for Medical Education in Europe (AMEE).
- Leden hebben toegang tot de openbare bijeenkomsten van de NVMO Werkgroepen en worden daarvan op de hoogte gesteld.
- Leden-promovendi en hun begeleiders worden uitgenodigd deel te nemen aan de jaarlijkse promovendidag.
- Leden kunnen het NVMO Bestuur initiatieven voorleggen voor een nieuwe werkgroep en kunnen aanspraak op subsidie maken.
- Leden kunnen onderwijsonderzoek voorleggen voor ethische toetsing.
- Leden kunnen tegen gereduceerd tarief lid worden van de Dutch Society for Simulation in Healthcare (DSSH).

OVER DE NVMO

Het congres van de NVMO

Het NVMO Congres vormt het jaarlijkse hoogtepunt voor de uitwisseling van informatie over onderwijs en opleiden in de gezondheidszorg. Elk jaar bezoeken zo'n 800 deelnemers dit congres voor sessies met wetenschappelijke papers, workshops, nationale en internationale plenaire sprekers, rondetafelsessies en andere evenementen die dit congres tot een uiterst waardevolle activiteit maken.

Perspectives on Medical Education (PME)

In 2012 is het Tijdschrift voor Medisch Onderwijs overgegaan in het nieuwe Engelstalige Perspectives on Medical Education. Het is een peer-reviewed tijdschrift dat zich richt tot iedereen die wil lezen of schrijven over relevante ontwikkelingen in het onderwijs in de gezondheidszorg. De redactie streeft de hoogste standaard in kwaliteit na. Het PME is sinds 2014, nummer 3, alleen nog elektronisch toegankelijk.

De Werkgroepen van de NVMO

De NVMO biedt een platform aan leden met gerichte belangstelling en expertise over een specifiek onderwerp.

De werkgroepen organiseren activiteiten door het gehele jaar heen en werken aan verspreiding van informatie, beleid en publicaties over hun onderwerpen.

- Communicatie onderwijs
- Diversiteit
- Docentprofessionalisering
- E-learning
- InterProfessionele Educatie (IPE)
- Kwaliteitszorg
- Medische vervolgopleidingen
- Onderzoek van Onderwijs (functioneert via de Wetenschapscommissie)
- Praktijk van het Medisch Onderwijs
- Professioneel gedrag
- Selectie
- Simulatie en gestandaardiseerde patiënten
- Skills en simulatie technieken
- Toetsing
- Wetenschappelijke vorming

Promovendi netwerk

In Nederland werken tientallen promovendi aan een proefschrift over onderwijs in de gezondheidszorg. De jaarlijkse NVMO promovendidag brengt hen bij elkaar, stimuleert tot samenwerking, verzorgt promotiesimulaties en biedt een platform voor overleg.

Indien u nog geen NVMO-lid bent en u besluit bij aanmelding voor het congres lid te worden, is uw lidmaatschap voor één lidmaatschapsjaar bij uw deelnemersgeld voor het congres inbegrepen, krijgt u korting op deelname aan het NVMO Congres én het AMEE Congres.

ORGANISATIE

Congrescommissie

- Dr. Hanke Dekker, UMC Groningen. Hoofdorganisator 2014
- Dr. Ann Deketelaere, KU Leuven. Hoofdorganisator 2015
- Dr. Tobias Boerboom en Prof. Rien de Vos, Academisch Medisch Centrum, Universiteit Amsterdam. Hoofdorganisatoren 2016
- Drs. Lisette van Bruggen, UMC Utrecht. Hoofdorganisator 2017
- Dr. Franciska Koens, VUmc Amsterdam. Hoofdorganisator 2018
- Eline Heida, UMC Groningen. Studentbestuurslid NVMO
- Marijke Sterman-Vleeschdraager, NVMO

Wetenschapscommissie van het NVMO Congres

- Prof. dr. Friedo Dekker, Leids Universitair Medisch Centrum
- Dr. Lia Fluit, Radboud UMC Nijmegen
- Prof. dr. Debbie Jaarsma, UMC Groningen
- Dr. Anneke Kramer, Radboud UMC Nijmegen
- Dr. Nele Michels, Universiteit Antwerpen
- Dr. Johanna Schönrock-Adema, UMC Groningen
- Dr. Michiel Westerman, SLAZ/VUmc Amsterdam

Congressesecretariaat

Sanne van den Biggelaar, Congress & Meeting Services Holland
Postbus 957, 5600 AZ Eindhoven, Tel: + 31(0)40 211 57 51
E-mail: NVMO@congressservice.nl, NVMO-website: www.nvmo.nl

